

Čís. 16198.

Není odporovatelné s hlediska odpůrčího řádu zřízení zástavního práva na nemovitosti dlužníkově v pořadí poznámky pořadí (§ 53 knih. zák., vydala-li třetí osoba usnesení o povolení poznámky pořadí (§ 56 knih. zák.) věřiteli, aby si v mezích pravé pohledávky příslušící třetí osobě proti dlužníkovi vložil zástavní právo pro svou vlastní pohledávku. V takovémto případě by bylo možno odporovati jen zřízení poznámky pořadí samé, kdyby bylo zřízení odporovatelné proti předchůdci podle § 12, odst. 3, odp. ř.

(Rozh. ze dne 16. června 1937, Rv I 2544/35.)

Podle usnesení okresního soudu v P. ze dne 29. ledna 1932, č. d. 139/32, a dlužního úpisu ze dne 2. září 1932 bylo na nemovitostech, zapsaných ve vložkách č. 189, 123, 142, 698, 1037 a 245 a patřících knihovním vlastníkům Jaroslavu a Marii M-ovým, vloženo v pořadí poznamenaném pod C 34 zástavní právo za pohledávku žalované spořitelny 130.000 Kč s přísl. Na ideální části patřící Jaroslavu M. bylo podle směnečného platebního příkazu krajského soudu v P. ze dne 6. června 1932 Cs 22/32 vloženo zástavní právo za vykonatelné pohledávání žalující záložny 30.000 Kč s přísl. Nemovitosti shora uvedené byly pak exekučně prodány za nejvyšší podání 286.540 Kč. Podle rozvrhového usnesení okresního soudu v P. ze dne 11. listopadu 1933 bylo uvedené nejvyšší podání rozvrženo a žalované na její pohledávku 130.000 Kč s přísl. přikázána k hotovému zaplacení částka 139.166 Kč 51 h, čímž byly zaplaceny úroky a náklady úplně a jistina až na částku 2.833 Kč 84 h. Přikázanou částkou bylo nejvyšší podání vyčerpáno tak, že z knihovních pohledávek následujících za pohledávkou žalované došla uspokojení pouze knihovní pohledávka firmy B. a spol. 237 Kč 10 h a Václava K. 4.664 Kč 80 h, kdežto ostatní knihovní věřitelé, mezi nimi i žalobkyně, vyšli na prázdno. Tvrdíc, že se vklad zástavního práva v pořadí uvedené poznámky stal v úmyslu zkrátiti věřitele Jaroslava a Marie M-ových a že si toho byla žalovaná vědoma, domáhá se žalující záložna výroku, že žalovaná spořitelna jest povinna trpěti, aby žalující záložna uspokojila svou pohledávku 30.000 Kč s přísl. z částky 139.166 Kč 51 h, přikázané žalované rozvrhovým usnesením okresního soudu v P. ze dne 1. listopadu 1933, č. j. E 1961/32-31, z dosaženého nejvyššího podání za nemovitosti manželů Jaroslava a Marie M-ových na zaplacení její pohledávky 130.000 Kč s přísl., resp. kdyby byla v době, až rozsudek o této žalobě nabude právní moci, částka 139.166 Kč 51 h vyplacena žalované, že žalovaná jest povinna zaplatiti žalobkyni částku 30.000 Kč s přísl. S o u d p r v é s t o l i c e zamítl žalobu. D ů v o d y: Žalující záložna odporuje žalobou zřízení zástavního práva manžely Jaroslava a Marií M-ovými ve prospěch pohledávky žalované spořitelny 130.000 Kč s přísl. z důvodů — jak výslovně uvádí — uvedených v § 2 č. 1 a 2 odp. ř. Je tudíž na ní, aby prokázala objektivní podmínky odporovatelnosti, zejména také, že byla právním jednáním

žalované s manžely M-ovými zkrácena. Podmínkou odporovatelnosti podle zákonných ustanovení jest, aby tu bylo právní jednání věřitele zkracující. Žalobkyně spatřuje takové právní jednání ji zkracující v tom, že žalovaná spořitelna, ač z vyjádření Jaroslava M. věděla, že poznámka pořadí pro Matěje M. byla zapsána na nemovitostech manželů Jaroslava a Marie M-ových »jen tak«, aby se totiž manželé M-ovi chránili proti svým věřitelům, zejména proti žalující záložně, dala si svou pohledávku proti manželům M-ovým zajistiti právem zástavním na jejich nemovitostech v pořadí poznamenaném ve prospěch Matěje M. Je arci pravda, jak zjištěno, že Jaroslav M. se několikrát vyjádřil vůči funkcionářům žalované spořitelny o poznamenaném pořadí tak, jak uvádí žalobkyně, avšak podle názoru soudu nelze odporovatelnost právního jednání zakládati na pouhém vyjádření Jaroslava M., nýbrž nutno přihlédnouti k tomu, jak se opravdu věc s poznámkou tou měla. A tu soud — hledě na to, že Matěj M., otec Jaroslava M., potvrdil jako svědek, že opravdu má proti svému synovi a jeho manželce pohledávku ze zápůjček asi 250.000 Kč, že to také dříve stále tvrdil a prokazoval a že se snažil usnesení o poznámce té, když je měl u sebe účetní žalované spořitelny, dostati opětně do svých rukou — má za to, že se poznámka pořadí, zapsaná na nemovitostech manželů Jaroslava a Marie M-ových, stala za jejich souhlasu pro Matěje M. k zajištění existujícího již pohledávání Matěje M. proti manželům M-ovým a že prohlašování Jaroslava M. o tom, že se poznámka ta stala jen proto, aby se chránil proti svým věřitelům a zejména proti žalující záložně, a že pohledávky jeho příbuzných, pro které bylo provedeno zajištění na jeho věcech, jsou fingovány, mělo jen ten účel, aby Jaroslav M. jaksi uspokojil i žalovanou spořitelnu i okresní záložnu hospodářskou v B. v tom, že o svá pohledávání neprijdou, a aby zatím z toho důvodu na něho nedoléhali. Že tomu tak bylo, to vyplývá i z výpovědi svědka B., jenž výslovně potvrdil, že řeči Jaroslava M. dělaly na něho dojem, že Jaroslav M. nemluví pravdu a že má jen úmysl protáhnouti lhůtu k placení. Když se pak žalovaná za vyličeného stavu věci domáhala zajištění své pohledávky Matěje M. a dosáhla od Matěje M. toho, že jí vydal usnesení o poznámce pořadí, a od manželů M. dosáhla podepsání dlužního úpisu ke knihovnímu vkladu schopného, jednala v mezích svých práv jako věřitelka manželů Jaroslava a Marie M-ových, a nelze o ní právem tvrditi, že uvedené právní jednání sjednala přes to, že jí bylo známo nebo musilo býti známo, že manželé M. dali svolení k zápisu poznámky pořadí na svých nemovitostech v úmyslu poškoditi jiné své věřitele a zejména žalující záložnu. Poznámka pořadí, povolená ve prospěch Matěje M., byla v souzeném případě vlastně pouhou dočasnou náhražkou vkladu práva zástavního samého za existující již pohledávky Matěje M., a jestliže Matěj M. vydal usnesení o poznámce pořadí žalované spořitelně a dal tak souhlas, aby si ona sama v pořadí poznámky svoji pohledávku proti manželům M-ovým zajistila, bylo to jeho věcí, a nemůže proto nyní žalobkyně právem odporovati zřízení práva zástavního za pohledávku žalované, stavšího se na újmu pohledávky Matěje M. Je sice pravda, že žalobkyně byla tím zkrácena, ježto při vnuceném prodeji

nemovitostí manželů M-ových vyšla se svou pohledávkou na prázdno. Pouze to však nestačí k odůvodnění odporovatelnosti, jak se toho žalující záložna domáhá. Odvolací soud potvrdil napadený rozsudek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Žalobkyně odporuje zřízení zástavního práva manželky Jaroslavem a Marií M-ovými ve prospěch pohledávky žalované spořitelny 130.000 Kč s příslušenstvím v pořadí poznámky pod pol. C 34. Nutným předpokladem zřízení zástavního práva toho v pořadí uvedené poznámky bylo však, aby k žádosti za jeho zápis bylo podle § 56 knih. zák. přiloženo usnesení povolující poznámku pořadí. Usnesení to měl v ruce Matěj M., a jestliže je vydal, aby v mezích pořadí pro 250.000 Kč bylo zřízeno zástavní právo pro nahoře uvedenou pohledávku žalované spořitelny, jednal, když bylo zjištěno, že jeho pohledávka 250.000 Kč byla po právu, v mezích svého vlastního práva, jehož se zčásti vzdal ve prospěch žalované spořitelny, a ustupuje tu zcela do pozadí zřízení dlužního úpisu manželky M-ovými, neboť by pouze podle dotčeného dlužního úpisu žalovaná nikdy nedosáhla zajištění v pořadí poznámky. Proto nejde tu ani o odporovatelné právo předchůdcovo ve smyslu § 12, odst. 3, odp. ř. Co se týká zřízení poznámky pořadí samé, bylo by zřízení to právem, na jehož základě bylo zřízeno další právo, a bylo by možno uplatnit proti žalované právo odporu, odůvodněné proti předchůdci podle § 12, odst. 3, odp. ř. Předpokladem takového odporu by bylo odporovatelné právo, odůvodněné proti předchůdci. Že by však bylo právo Matěje M. na zřízení poznámky pořadí z jiných důvodů odporovatelné než z důvodu, že jeho pohledávka proti manželům M-ovým nebyla po právu, žalobkyně netvrdila. Odvolací soud proto nepochybil s hlediska právního posouzení, když vyslovil, že nelze mluvit o naříkatelnosti sporného vkladu, bylo-li zjištěno, že pohledávka Matěje M. byla po právu.

Čís. 16199.

Odpůrčí žalobou lze odporovati zcizení přidělových pozemků, na nichž vážne zákaz zcizení a zavazení bez svolení Státního pozemkového úřadu, přes to, že smlouva o zcizení přidělových pozemků byla Státním pozemkovým úřadem (nyní ministerstvem zemědělství) schválena.

(Rozh. ze dne 16. června 1937, Rv I 2607/35.)

Proti odpůrčí žalobě, již se žalobce domáhal, aby trhová smlouva ze dne 11. října 1933, kterou Josef a Helena H. prodali žalované pozemek č. kat. 90/2 role v B., byla prohlášena vůči němu za neúčinnou a žalovaná uznána povinnou trpěti vedení exekuce na dotčený pozemek